

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผล
ของสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND
THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN
CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹อนุชา หนูเสมียน, ²สันติ อุนจะนำ และ ³ทิพมาศ เสวตวรโชติ

¹Anucha Nusamian, ²Santi Aunjanum and ³Tippamas Sawetvorachot

¹มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

¹Mahamakut Buddhist University, Thailand

¹anucha.nus@student.mbu.ac.th, ²santi2509aun@gmail.com,

³tippamas.mbu@gmail.com

Received: August 14, 2024; **Revised:** November 5, 2024; **Accepted:** December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในอำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

²อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

นครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.988 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the level of educational administration according to the principles of good governance of educational institution administrators. 2) To study the level of effectiveness of educational institutions. 3) To study the relationship between educational administration according to the principles of good governance and effectiveness of educational institutions. 4) To study variables predicting the relationship between educational administration according to the principles of good governance and the effectiveness of educational institutions in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. Sample group is a teacher in an educational institution in Chawang District Under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, there were 182 people. The tool used to collect the data was a questionnaire with a reliability for the entire version equal to 0.988. Data were analyzed by frequency distribution, finding percentages, means and standard deviations.

Find the Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The research results found that: 1) Management according to the principles of good governance of school administrators in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, overall was at a high level. 2) The effectiveness of educational institutions in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, overall is at a high level. 3) The relationship between educational administration according to the principles of good governance and the effectiveness of educational institutions in Chawang District, under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, overall has a high level of positive relationship. Statistically significant at the .001 level. 4) Variables predicting educational administration according to the principles of good governance. Rule of law Principles of transparency and the principle of value for money Able to jointly predict the effectiveness of educational institutions in Chawang District under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2 at 59.1 percent, with statistical significance at the .001 level.

Keywords: Principles of good governance, Effectiveness of the educational institution.

บทนำ

สภาพของสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมประเทศไทยเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาท พร้อมกับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและเป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน รวมทั้งการแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ ความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2563) ซึ่งการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงตามมาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลักซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564)

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ภายใต้ข้อจำกัดของการบริหารโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดคือการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีฐานะเป็นนักบริหารมีหน้าที่ทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นผู้มีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดเป็นระบบความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (ภรณ์ มหามนต์, 2564) การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน

ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิภาพของโรงเรียนและความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป โดยเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสร้างความพึงพอใจ ให้แก่ทุกคนในสถานศึกษานั้นมิใช่ของง่าย เพราะไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับความยุ่งยากจากบุคคลภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องเผชิญกับบุคคลภายนอกสถานศึกษาด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มและจูงใจคนเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างความก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนดไว้ (วิรัตน์ มะโนวัฒนา, 2562) และเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านงานวิชาการ โดยให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในองค์การ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารคน ทั้งทางด้านบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบการบริหารภายใน สถานศึกษาที่ดี ให้เกิดประสิทธิผลของงานและเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากที่สุด เนื่องจากบุคลากร ในสถานศึกษามีความแตกต่างกันในด้านความคิด เจตคติ อุปนิสัย และคุณลักษณะส่วนตัว ผู้บริหาร จึงควรสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน โดยมีความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามายึดถือปฏิบัติเป็นเครื่องเกื้อหนุนอยู่เบื้องหลัง จะช่วยส่งเสริมในด้านการบริหารสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการทำงานของครูผู้สอน จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จได้ตาม แผนนโยบายของโรงเรียน (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2563)

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญที่ภาครัฐควรยึดถือ ในการบริการประชาชนเพื่อนำมาสู่ประโยชน์ของทุกคนในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม คือ มีกฎระเบียบต่างๆ ที่สมาชิกให้การยอมรับว่ามีความเสมอภาค ถูกต้องเป็นธรรม 2) หลักคุณธรรม คือ การยึดถือในหลักความดีงาม 3) หลักความโปร่งใส คือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของรัฐ 4) หลักการมีส่วนร่วม คือ ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5) หลักความรับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนและหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข 6) หลักความคุ้มค่า คือ การตระหนักว่าทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ภาครัฐจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (วรรณวิภา วีระพงศ์, 2565)

สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอฉวาง ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนในอำเภอดวางมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 34 โรงเรียน ในการบริหารสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่ คุณธรรม มีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยเรียนทุก คนให้ได้รับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่สูงขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเคยเป็นครูผู้สอน ของ โรงเรียนในอำเภอดวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จึง มีความ สนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน นครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาน นครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน นครศรีธรรมราช เขต 2
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิ บาลกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอดวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน นครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอนวาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 346 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอนวาง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีวิธีในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนตามตาราง สำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan, 1970) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ สถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามตัวแปรต้น โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดส่วนประมาณค่า (Rating scales)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร ตาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรวัดส่วนประมาณค่า (Rating scales)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าทางสถิติโดยข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) ระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิ บาลของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุดและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.40	.64	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.41	.76	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.50	.73	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.50	.84	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	4.58	.63	มากที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า	4.52	.59	มากที่สุด
รวม	4.48	.66	มาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอนวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้าน

การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมาก แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.38	.46	มาก
2. คุณลักษณะของผู้เรียน	4.55	.35	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจในงานของบุคลากร	4.42	.63	มาก
4. การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.47	.42	มาก
5. การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.51	.57	มากที่สุด
รวม	4.47	.44	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .648$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมของผู้บริหาร (x_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .672$) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านหลักคุณธรรมของผู้บริหาร (x_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .701$) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านหลักความโปร่งใสของผู้บริหาร (x_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .622 - r = .795$) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) และการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) ด้านหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร (x_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .661$) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านหลักความรับผิดชอบของผู้บริหาร (x_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .806$) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และด้านหลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร (x_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .860$) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
x_1	.516**	.247**	.491**	.337**	.672**	.531**
x_2	.548**	.238**	.494**	.453**	.701**	.567**
x_3	.622**	.253**	.561**	.528**	.795**	.643**
x_4	.508**	.187**	.457**	.455**	.661**	.530**
x_5	.513**	.244**	.719**	.616**	.806**	.684**
x_6	.607**	.406**	.779**	.569**	.860**	.753**
X	.584**	.272**	.606**	.519**	.788**	.648**

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักนิติธรรม (x_1) ด้านหลักความโปร่งใส (x_3) และด้านหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 ($R^2 = .591$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	Adjusted R^2	S.E.EST	F	Sig
x_1, x_3, x_6	.769	.591	.585	.281	85.875	.000

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

ซึ่งผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนที่ตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ดีที่สุด แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนที่ตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ดีที่สุด

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	B	S.E.	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	2.119	.165		12.866	.000
หลักนิติธรรม (x_1)	-.214	.066	-.314	-3.256	.001
หลักความโปร่งใส (x_3)	.108	.066	.181	1.650	.101
หลักความคุ้มค่า (x_6)	.621	.071	.852	8.756	.000

$R = .769$, $R^2 = .591$, Adjusted $R^2 = .585$, $S.E._{EST} = .281$, $F = 85.875$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอนาวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ $\hat{Y} = 2.119 + .621(x_6) + .108(x_3) - .214(x_1)$ และโดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_Y = .852(x_6) + .181(x_3) - .314(x_1)$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอนาวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอนาวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานในสถานศึกษาโดยทั่วไปผู้บริหารสถานศึกษาเลือกที่จะปฏิบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีนโยบายให้ยึดหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

สระบุรี มีการใช้หลักธรรมาภิบาลทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง เจริญสุข (2561) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความสำนึกรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักประสิทธิผล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิษเรศ วงษ์เฉลียง (2564) ได้วิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ด้าน คือ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักการระับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนองหลักนิติธรรม อีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก คือหลักประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ (2564) ได้วิจัย เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเสมอภาค หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักการระับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติหลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง และหลักประสิทธิภาพ ตามลำดับ

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอนางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามุ่งผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งสะท้อนออกมาจากคุณลักษณะของผู้เรียน นอกจากนี้แล้ว ประสิทธิภาพในการบริหารหรือการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาให้ผ่านพ้นไปอย่างเรียบร้อยก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่บุคลากรทุกคนคาดหวัง ผลการปฏิบัติงานของครูที่ทำให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้

สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการบริหาร โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและพึงพอใจต่อผลงานที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษารัตน์ ดาวลอย (2561) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง เจริญสุข (2561) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและการพัฒนาสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคไทยแลนด์ 4.0 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรศ วังษ์เฉลิ้ง (2564) ได้วิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ พันธกิจของโรงเรียนที่มีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของความคาดหวังสูง สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ทุ่มเทเวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครองตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .648$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ หลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร (X_6) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .860$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารมีวิธีการบริหารที่ดีโดยมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาแก้ไขจัดการปัญหาในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัลอามิน ซียง และกนกกร ศิริ

สุข (2564) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .733$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักความโปร่งใส (x_3) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอดงบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 ($R^2 = .591$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอดงบัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ $\hat{Y} = 2.119 - .214(x_1) + .108(x_3) + .621(x_6)$ และสมการพยากรณ์ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_Y = -.314(x_1) + .181(x_3) + .852(x_6)$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา และบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานที่โปร่งใส และบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ ปรีชา, สันติ อุณจะนำ และสร้อยญา แสงอัมพร (2566) ศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช และ 4) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.10

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงควรมีวิธีการบริหารที่ดีโดยมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาแก้ไขจัดการปัญหาในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2563). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- จิรวรรณ ปรีชา, สันติ อุณจะนำและสรัญญา แสงอัมพร. (2566). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วารสารวิจัยวิชาการ, 6(4), 115-126.
- จุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- บรรจง เจริญสุข. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2563). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ภรณ์ มหามนต์. (2564). การประเมินประสิทธิผลขององค์กร. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วัชรเศวต วงษ์เฉลียง. (2564). ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี.
- วรรณวิภา วีระพงศ์. (2565). หลักธรรมาภิบาล (Good Governance). วารสารวิจัยวิชาการ, 6(4), 27.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อัลลามีน ซียง และกนกกร ศิริสุข. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. วารสารอัล-ฮิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, 11(22), 127-140.
- อุษารัตน์ ดาวลอย. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.